

Otázka: Kontrola dědičnosti v chovu skotu

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): Baruu

Slouží ke stanovení plemenné hodnoty býka na základě užitečnosti potomků

Srovnávací základna= všichni potomci býka jsou srovnávány se základnou

Základna obsahuje- průměrnou užitečnost rodičů

-průměrná užitečnost vrstevníků

Rozdíl mezi těmito 2 základnami-> genetický zisk

Metody kd

Požadavky- přesnost a spolehlivost

-zhodnocení co nejvíce potomků-> větší přesnost výsledků

-nenáročná, ekonomická a rychlá

1. BLUP
2. ANIMAL MODEL= zohledňuje vzájemnou příbuznost, efekt stáda, pořadí laktace

Součásti kd

Mléčná užitkovost

Masná užitkovost

Dojitelnost

Plodnost

Zdraví

Exteriér

Kontrola dědičnosti mléčné užitkovosti

Využívá se animal model

Kontrola- Holštýn a Čestr

Jsou zde pouze chovy, kde je prováděna kontrola mléčné užitkovosti metodou A4 nebo AT

Výsledky se zveřejňují 2x ročně, počítají se každé dva měsíce

Plemenná hodnota býka-užitkovost dcer

-rodokmen býka

-3 stupně hodnocení býka- zlepšovatel- zvyšuje užitkovost

-zhoršovatel- užitkovost zhoršuje

-idiferent- užitkovost udržuje

Ukazatelé hodnocení mléka- kg mléka

-tuk kg a %

-bílkoviny kg a %

Plemenná hodnota krav

Animal model se používá

Plemenná hodnota příbuzných jedinců

Vlastní užitkovost

Rodokmen krávy

Stanovuje se odděleně za 1. laktaci, 2. a 3. laktaci

Relativní plemenná hodnota

Srovnávání průměrné užitkovosti k průměrné užitkovosti srovnávací základny- bývá to průměrně za posledních 6 let

Obě dvě hodnoty se aktualizují a najdeme je v kontrolním listě krávy

Kd masné užitkovosti

U masných a kombinovaných plemen

Zjišťuje se přírůstek a jatečná hodnota

Provádí se na stanici kontroly výkrmnosti skotu- jedou sem býci, volně ustájeni, skupinově

KD je sestavena na 1300g přírůstku/den

1 býk- 14 až 17 synů, musí projít testem, musí být min. ve 3 skupinách

Jsou zde stejně stará zvířata (+-7 dnů)

Příjmové oddělení- do 150 dnů

Vlastní zkoušky výkrmnosti- začíná ve 151 (+-7) dnech a končí v 500 (+-10) dnech

-váží se při nákupu, na začátku a konci testu

-k vyhodnocení výsledků lze použít obě metody

->zjišťuje se relativní plemenná hodnota korigovaného netto přírůstku

->korigovaný netto přírůstek (g)

->denní přírůstek během testu

-> živá hmotnost na konci testu

-výsledky najdeme v katalogu plemenných býků

Kd dojitelnosti

Zjišťuje se, jak býk přispívá k zlepšování strojního dojení krav

Pro výpočet plemenné hodnoty SAPMV

Standardizuje se na týden laktace

Stanovuje se plemenná hodnota býka na základě zkoušky dojitelnosti dcer

Výsledky najdeme v katalogu plemenných býků

Kd plodnosti

Zjišťuje se plemenná hodnota býka na základě zabřezávání dcer

Údaje získané z centrální evidence a kontroly užítkovosti

Výsledkem plemenná hodnota plodnosti býka a dcer

KDP- výsledky jsou v katalogu plemenných býků

Kd zevnějšku

Jak býk přenáší dobrý exteriér na potomky

Využívá se lineární popis exteriéru

Výsledky nalezneme v katalogu

Hodnotí se kg mléka, bílkovin a % bílkovin

Kd zdraví a kontrola zdraví

Důležité pro užítkovost, šlechtění ...

Kontroluje veterinární služba ve- šlechtitelských chovech

-odchovných plemenných býků

-inseminačních stanicích

-specializovaných chovech

Součástí je laboratorní a klinické vyšetření

Sledují se hlavně letální faktory- mezinárodně označeny A, je jich 43- A43

Letální faktor- anatomický a funkční defekt- narození mrtvého jedince nebo jeho pozdější úhyn

-vady- rozštěpy patra, páteře, bez kůže, dolní čelisti-> většinou geneticky podmíněné

-přenašeč se okamžitě vyřadí

Zdravotní třídy

Býci

- A- neomezené využití v plemenitbě

-B-omezené využití

-C- nesmí se používat v plemenitbě

Krávy

- A- neomezené využití v plemenitbě

-B- nemůžou být využívány jako matky býků

-C- nemůžou být využívány jako matky dalších plemenic (telata-> výkrm)

-D- nesmí se používat v plemenitbě

Výsledky vydává státní veterinární ústav-> vydává katalog-> kde je př. Býk, jako zdravotní třída+ příčina- omezení